

DHIBAATADA IYO DULMIGA

La aqbalay: Meey, 2014

Dib loo eegay: Febraayo 28, 2022

Dib loo eegay: Diisambar 13, 2021

I. UJEEDO

Degmo dugsiyeedka waxaa ka go'an jawi ay dadka oo dhan ula dhaqmaan si xushmad iyo karaamo leh. Ujeeddada siyaasaddan laga leeyahay waa in la ilaaliyo deegaan ixtiraam leh oo ka fog dhibaataynta iyo rabshadaha. Degmadu uma dulqaadan doonto hab-dhaqankaas.

II. QORAALKA GUUD EE SIYAASADDA

- A. Siyaasada degmada dugsigu waa in la ilaaliyo jawi waxbarasho iyo shaqo oo ka madax banaan dhibaatayn ku salaysan isir, midab, caqiido, diin, asal qaran, lab iyo dheddig, da', xaalad guur, xaalad qoys, heerka la xidhiidha kaalmada dadweynaha , nooca galmada, ama naafo. Degmadu waxay mamnuucday nooc kasta oo kadeedis ama rabshado ku salaysan isir, midab, caqiido, diin, dhalashada asalka ah, jinsi, da', xaalad guur, xaalad qoys, xaalad la xidhiidha kaalmada dadwaynaha, nooca galmada, ama naafanimada.
- B. Jebinta xeerkan waxa ay dhacdaa marka arday, macalin, maamule, ama shaqaalaha kale ee dugsi degmada ay dhibaateeyaan arday, macalin, maamule, ama shaqaale kale oo dugsi ama koox arday ah, macalimiin, maamulayaal, ama shaqaalaha kale ee dugsi degmada hab dhaqan ama isgaarsiin ku salaysan isir, midab, caqiido, diin, dhalashada asalka ah, lab ama dheddig, da'da, xaaladda guurka, heerka qoys, xaaladda kaalmada dadweynaha, nooca galmada, ama naafanimada, sida lagu qeexay siyaasaddan. (Ujeeddooyinka siyaasaddan, shaqaalaha degmada waxaa ka mid ah xubnaha guddiga dugsi, shaqaalaha dugsi, wakiillada, tabaruceyaasha, qandaraaslayaasha, ama dadka hoos yimaada kormeerka iyo xakamaynta degmada.)
- C. Ku xadgudubka xeerkan waxa uu dhacaa marka arday kasta, macalin, maamule, ama shaqaale kale oo degmada dugsi ahi uu gaysto, ku hanjabo in uu gaysto, ama isku dayo in uu rabshad u geysto arday kasta, macalin, maamule, ama shaqaalaha kale ee degmada ama koox arday ah, macalimiin, maamulayaasha ama shaqaalaha kale ee degmada oo ku salaysan qofka isirkiisa, midabkiisa, caqiidadiisa, diinta, dhalashada asalka ah, lab ama dheddig, da'da, xaaladda guurka, xaaladda qoyska, xaaladda ku saabsan gargaarka dadweynaha, nooca galmada, ama naafada.
- D. Dugsiga degmadu wuxuu falanqeyn doonaa si uu u baaro dhammaan cabashooyinka, mid rasmi ah ama mid aan rasmi ahayn, af ama qoraal ah, dhibaataynta ku salaysan qofka isir, midab, caqiido, diin, dhalashada asalka ah, lab iyo dheddig, da'da, xaaladda guurka, heerka qoyska, heerka uu leeyahay. ee la xidhiidha kaalmada dad waynaha, nooca galmoodka, ama

naafanimada, iyo in edbinta laga qaado ama laga qaado talaabo ku haboon arday kasta, macalinka, maamulka, ama shaqaalaha kale ee dugsiiga ee lagu helo inay ku xad gudbeen xeerkan.

III. QEEXITAANNO

A. “Weerar” waa:

1. Ficil la sameeyay iyadoo ujeedadu tahay in lagu abuurso cabsi qof kale oo dhaawac jidheed ama dhimasho isla markiiba ah;
2. Si ula kac ah oo loo geysto ama la isku dayo in qof kale dhaawac loo geysto; ama; or
3. Hanjabaadda ah in waxyeello jidheed loo geysto qof kale oo hadda awood u leh inuu fuliyo khatarta.

B. “Dhibaataynta” ee ay mamnuucday siyaasaddani waxay ka kooban tahay hab-dhaqan jidh ama hadal ah, oo ay ku jiraan, balse aan ku xaddidnayn, isgaarsiinta elegtarooniga ah, ee la xiriirta qofka ama kooxda shakhsiyaadka isir, midab, caqiido, diin, dhalashada asalka ah, jinsi, da’, xaaladda guurka, heerka qoyska, xaaladda ku saabsan gargaarka dadweynaha, nooca galmada, ama naafo marka dhaqanka:

1. leeyahay ujeeddada ama saamaynta abuurista cabsi gelin, cadaawad, ama meel ka dhac shaqo ama deegaan waxbarasho;
2. leeyahay ujeeddada ama saamaynta faragelinta la taaban karo ama si aan macquul ahayn ee qofka shaqada ama waxqabadka tacliinta; ama
3. haddii kale waxay si xun u saamaysaa shaqada ama fursadaha waxbarasho ee qofka.

C. “Isla markiiba” macnaheedu waa sida ugu dhakhsaha badan ee suurtoogalka ah laakiin dhacdo aan ka badnayn 24 saacadood.

D. Kala soocida la ilaaliyo

1. Qofka qaba “Naafada”, kaas oo:

- a. leeyahay dhaawac jidheed, dareen ama maskaxeed oo maadi ahaan xaddidaya hal ama in ka badan oo hawlo nololeed oo waaweyn oo qofkaas ah;
- b. uu leeyahay diiwaanka naafanimadan oo kale; ama
- c. waxaa loo arkaa inuu leeyahay naafonimo noocaas ah.

2. “Xaaladda qoyska” macneheedu waa xaaladda hal ama in ka badan oo carruur ah oo lagu nool yahay:

- a. waalidka ama waalidkood ama masuulka sharciga ah ee ilmaha; ama
- b. wakiilka waalidka ama waalidkood ama masuulka oo haysta ogolaanshaha qoran ee waalidka ama waalidkood ama masuulka. Ilaalinta ka hortagga dhibaataynta ku salaysan xaaladda qoyska waxay khusaysaa qof kasta oo uur leh ama ku jira habka

lagu sugayo haynta sharciga shakhsiga aan gaadhin da'da qaan-gaarka.

3. “Xaaladda guurka” waxaa loola jeedaa haddii qofku yahay keli, guursaday, dib u guursaday, la furay, kala tagay, ama lamaane nool iyo, xaaladaha shaqada, waxaa ka mid ah ilaalinta kadeedka ku salaysan aqoonsiga, xaaladda, falalka, ama waxa uu aaminsan yahay. xaaska ama xaaska hore.
 4. “Asalka dhalashada” waxaa loola jeedaa meesha uu ku dhashay shakhsi ama mid ka mid ah awoowayaasha asalka ah ee shakhsiga.
 5. “Galmada” waxaa ku jira, laakiin aan ku xaddidnayn, uurka, dhalmada, iyo naafanimada la xiriirta uurka ama dhalmada.
 6. “Jihaynta galmada” waxaa loola jeedaa in la yeesho ama loo arko in uu shucuur, jidheed, ama xidhiidh galmo la leeyahay qof kale iyada oo aan loo eegin jinsiga qofkaas ama la yeesho ama loo arko in uu leeyahay jihaynta xidhiidhkan, ama lahaanshaha ama la dareemayo. sida inuu leeyahay is-sawir ama aqoonsi aan dhaqan ahaan lala xidhiidhin lab ama dheddignimadiisa bayooloji. "Ujeedka galmada" kuma jiraan ku xirnaanta jireed ama galmo ee carruurta ee qof weyn.
 7. “Xaaladda ku saabsan kaalmada dad weynaha” macneheedu waa xaaladda qofka qaataha ah ee dawladda dhexe, gobolka, ama kaalmada maxalliga ah, oo ay ku jiraan gargaarka caafimaadka, ama noqoshada kiraystaha hela kaalmada dawladda dhexe, gobolka, ama degaanka, oo ay ku jiraan kaalmada kirada ama kirada dheeraadka ah.
- E. “Jawaab celin” macneheedu waa cabbir lagu joojinayo laguna saxayo falalka dhibaataynta ama rabshadaha, laga hortago falalka dhibaataynta ama rabshadaha soo noqnoqda, iyo ilaalinta, taageeridda, iyo faragelinta iyada oo la adeegsanayo magaca ardayga bartilmaameedka ama dhibanaha falalka dhibaataynta ama rabshad.
- F. Xadgudubka Galmada
1. Dhibaataynta galmoodka waxa ka mid ah horumarinta galmo aan la jeclayn, codsiyo rabitaan galmo ah, dhaqan galmo ku dhiirigaliyay ama hadal kale ama dhaqan kale ama xidhiidh galmo marka:
 - a. u gudbinta habdhaqankaas ama isgaadhsiinta waxa laga dhigay shuruud ama si cad ama si aan toos ahayn, ee shaqo ama waxbarasho; ama
 - b. u gudbinta ama diidmada habdhaqankaas ama xidhiidhka shakhsiga waxa loo isticmaalaa qodob ka mid ah go'aamada saameeya shaqada ama waxbarashada qofkaas; ama
 - c. Dhaqankaas ama wada-xiriirku wuxuu leeyahay ujeeddada ama saamaynta

faragelinta weyn ee shakhsi ahaaneed ee shaqada ama waxbarashada, ama abuurista cabsi-gelin, cadaawad, ama shaqo-xumo ama jawi waxbarasho.

2. Dhibaataaynta galmada waxaa ka mid noqon kara, laakiin aan ku xaddidnayn:
 - a. aflagaado aan la jeclayn ama xadgudub;
 - b. cadaadiska aan la jeclayn ee dhaqdhaqaaqa galmada;
 - c. aan la jeclayn, ku dhiirigelin galmo, ama dharbaaxo aan habboonayn, qanjaruufo, ama taabasho jireed, aan ahayn xannibaadda lagama maarmaanka ah ee ardayga (iinta) ee macallimiinta, maamulka, ama shaqaalaha kale ee dugsiga si looga fogaado waxyeello jireed oo loo geysto dadka ama hantida;
 - d. dhaqan galmo aan la jeclayn ama erayo, oo ay ku jiraan dalabaadka rabitaan galmada, oo ay la socoto hanjabaado qarsoon ama cad oo khuseeya shaqada ama heerka waxbarasho ee qofka;
 - e. akhlaaqda galmo ee aan la jeclayn ama erayada, oo ay ku jiraan dalabaadka rabitaanka galmada, oo ay weheliso ballanqaadyo qarsoon ama badheedh ah oo daaweyn door ah oo la xidhiidha shaqada ama heerka waxbarasho ee qofka; ama
 - f. dhaqan aan la soo dhawaynayn ama erayo loola jeedo shakhsi sababtoo ah jihada galmoodka, oo ay ku jiraan aqoonsiga jinsiga ama muujinta.

G. Xadgudubka Galmada

1. Xadgudubka galmadu waa fal gardaro ah ama xoog ama hanjabaad ah taas oo ku lug leh taabashada xubnaha kale ee gaarka ah, ama ku qasbaya qofka inuu taabto qof kasta xubnihiisa. Qaybaha ugu dhow, sida lagu qeexay Xeerarka Minnesota, qaybta 609.341, waxaa ka mid ah aagga xubinta taranka ee asaasiga ah, gumaarka, bowdada gudaha, badhida, ama naaska, iyo sidoo kale dharka daboolaya meelahan.
2. Xadgudubka galmoodka waxaa ka mid noqon kara, laakiin kuma koobna:
 - a. taabashada, salaaxa, qabsashada, ama qanjaruufka xubnaha qof kale.
 - b. ku qasbida, xoogid, ama isku dayga in lagu qasbo ama lagu qasbo taabashada cidkasta qaybihiisa gaarka ah.
 - c. ku qasbida, xoogid, ama isku dayga in lagu qasbo ama lagu qasbo galmo ama fal galmo mid kale; ama
 - d. ku handadaada in lagu xoogo ama lagu qasbo falalka galmoodka, oo ay ku jiraan taabashada qaybo dhow ama galmo, mid kale.

H. Rabshada: Qeexid

Rabshadah ay mamnuucday siyaasaddani waa fal gardaro ah ama weerar lagu qaaday qof kale ama koox gaar ah sababtoo ah, ama qaab macquul ah oo la xidhiidha jinsiyad, midab, caqiido, diin, asal qaran, jinsi, da', xaalad guur, xaalad qoys, xaaladda la xiriirta kaalmada dadweynaha, nooca galmada, oo ay ku jiraan aqoonsiga jinsiga ama muujinta, ama naafanimada.

IV. HABABKA WARBIKINTA

- A. Qof kasta oo aaminsan in uu ahaa bartilmaameed ama dhibane dhibaataayn ama rabshado ku salaysan isir, midab, caqiido, diin, asalka dhalshada, lab ama dhedig, da', xaalad guur, xaalad qoys, xaalad la xidhiidha kaalmada dadweynaha, nooca galmoodka, ama naafanimada ardayga, macalinka, maamulka, ama shaqaalaha kale ee degmada, ama qof kasta oo leh aqoon ama aaminsan dhaqanka taasoo ka dhigan kadeedis ama rabshad ay mamnuucday siyaasaddan ku wajahan arday, macalin, maamule, ama dugsi kale. shaqaalaha degmada ama kooxda ardayda, macalimiinta, maamulayaasha, ama shaqaalaha kale ee degmada dugsiga waa in ay si degdeg ah u soo wargeliyaan falalka lagu eedeeyay sarkaalka degmada dugsiga ku haboon ee loo qoondeeyay siyaasaddan. Qofku waxa laga yaabaa in uu soo sheego hab-dhaqan laga yaabo in uu ka koobnaan karo dhibaataayn ama rabshad si qarsoodi ah. Si kastaba ha ahaatee, degmada dugsiga waxa laga yaabaa inaanay ku tiirsanayn warbixinta qarsoodiga ah si ay u go'aamiso anshaxa ama jawaabaha kale ee hagaajinta.
- B. Degmadu waxay ku dhiiri galinaysaa kooxda tabisay ama cabashada inay isticmaalaan foomka warbixinta ee laga helayo maamulaha ama kormeeraha dhisme kasta ama laga heli karo xafiiska degmada dugsiga, laakiin warbixinada afka waa in sidoo kale loo tixgaliyo cabashooyin.
- C. Ma jiraan wax siyaasaddan ka mid ah oo ka celinaya qofna inuu si toos ah uga warbixiyo dhibaataaynta ama rabshadaha sarkaalka xuquuqul insaanka ee degmada. Haddi ay cabashadu ku lug leedahay warbixiniyaha wax dhisaya, cabashada waa in la sameeyaa ama si toos ah loogu xareeyaa sarkaalka xuquuqul insaanka ee degmada dugsiga kooxda ama dacwoodaha.
- D. Dhisme Dugsi Kasta. Dhisme Dugsi Kasta. Maamulaha dhismaha, kaaliyaha maamulaha, wakiilka maamulaha, ama kormeeraha dhismaha (qaadaha warbixinta dhismaha dambe) waa qofka mas'uulka ka ah helitaanka warbixinnada afka ama qoraalka ah ee dhibaataaynta ama rabshadaha ay mamnuucday siyaasaddan heerka dhismaha. Shaqaale kasta oo ka tirsan degmada oo hela warbixinta dhibaataaynta ama rabshadaha ay mamnuucday siyaasaddani waa inay isla markaaba la socodsiiyaan masuulka warbixinta dhismaha. Haddi ay cabashadu ku lug leedahay warbixin dhisme, cabashada waa in la sameeyaa ama si toos ah loogu xareeyaa sarkaalka xuquuqul insaanka ee degmada kooxda ama dacwoodaha. Ka warbixinta dhisuhu waa inuu xaqiijiyaa in siyaasaddan iyo habraaceeda, hab-dhaqankeeda, cawaaqibkeeda, iyo cunaqabatayntuba si cadaalad ah oo dhammaystiran loo hirgeliyey, waana in ay noqoto xidhiidhka koowaad ee arrimaha siyaasadda iyo habraaca. Shaqaalaha degmada dugsiga ee ku guul daraystay in ay ku wargeliyaan qofka ka warbixinaya dhismaha warbixinta dhibaataaynta wakhtiga ku habboon waxa laga yaabaa in lagu qaado tallaabo anshaxeed.

- E. Macallinka, maamulka dugsiga, tabaruce, qandaraasle, ama shaqaale kale oo dugsigu waa inuu si gaar ah uga digtoonaado xaaladaha suurtagalka ah, xaaladaha, ama dhacdooyinka ay ku jiraan falalka dhibaataynta ama rabshadaha. Qof kasta oo noocaas ah oo marag ka ah, fiirsada, helaya warbixinta, ama leh aqoon kale ama aaminsan dhaqan oo ka koobnaan kara dhibaatayn ama rabshad waa in uu sameeyaa dedaallo macquul ah oo uu wax kaga qabanayo oo uu xalliyo dhibaataynta ama rabshada waana in uu si degdeg ah u wargeliyaa warbixinta dhismaha. Shaqaalaha degmada dugsiga ee ku guul daraystay in ay wargeliyaan warbixinta dhismaha ka soo warbixiyey habdhaqanka ka dhalan kara dhibaatayn ama rabshad ama ku guul daraystay in ay sameeyaan dadaal macquul ah si ay wax uga qabtaan oo ay u xaliyaan dhibaataynta ama rabshada wakhtiga ku haboon waxa laga yaabaa in lagu qaado tallaabo anshax.
- F. Marka la helo warbixinta, guddoomiyaha warbixinta dhismuhu waa inuu si deg deg ah u ogeysiiyaa sarkaalka xuquuqul insaanka ee degmada, isagoo aan baarin ama baarin warbixinta. Qaadaha warbixinta dhismuhu wuxuu codsan karaa, laakiin kuma adkeysan karo, cabasho qoran. Warbixin qoraal ah oo ku saabsan xaqiiqooyinka la sheegay ayaa loo gudbin doonaa sida ugu dhaqsaha badan ee uu ku dhaqmo warbixinta dhismuhu sarkaalka xuquuqul insaanka. Haddi warbixinta lagu bixiyo afka, xog-hayaha warbixinta dhismuhu waa inuu shakhsi ahaan u dhimi doonaa qaab qoraal ah 24 saac gudahood una sii gudbiyaa sarkaalka xuquuqul insaanka. Ku guuldaraysiga in la gudbiyo warbixin kasta oo dhibaatayn ama cabasho sida halkan lagu sheegay waxa laga yaabaa in lagu qaado tallaabo anshaxeed oo ka dhan ah ka warbixinta dhismaha.
- G. Degmadu. Degmada. Guddiga Dugsigu wuxuu halkan ku magacaabayaa Agaasimaha Hawlaha Sare ee Sare iyo Kormeeraha guud inay yihiin sarkaalka xuquuqul insaanka ee degmada si ay u helaan warbixinnada ama cabashooyinka dhibaataynta ee ay mamnuucday siyaasaddan. Haddi ay cabashadu ku lug leedahay sarkaalka xuquuqul insaanka, cabashada waa in si toos ah loogu xareeyaa Guddoomiyaha Guddida Dugsiga.
- H. Degmodu waa inay si cad u dhejisaa magaca sarkaalka xuquuqul insaanka, oo ay ku jiraan ciwaanada boostada iyo lambarada telefoonada.
- I. Soo gudbinta cabasho daacad ah ama warbixinta dhibaataynta ee ay mamnuucday siyaasadani ma saamaynayso qofka cabanaya ama weriyaha mustaqbalka shaqaalayntiisa, darajooyinkiisa, ama hawlihiisa shaqo.
- J. Isticmaalka foomamka warbixinta rasmiga ah ma aha qasab.
- K. Warbixinnada dhibaataynta ee ay mamnuucday siyaasaddan waxa loo kala saaray waxbarasho gaar ah iyo/ama xogta shaqaalaha iyo/ama xogta baadhista sirta ah lamana shaacin doono marka laga reebo sida uu sharcigu ogol yahay.
- L. Degmadu waxay ixtiraami doontaa sirta qofka cabashada ah, qofka (dadka) ee cabashada laga gudbiyay, iyo marqaatiyada intii suurtagal ah, si waafaqsan waajibaadka sharciga ah ee degmada si ay u baarto, si ay u qaadaan talaabada ku haboon. iyo in ay u hoggaansamaan waajibaadyada daahfurka ama bixinta.

- M. Aargoosiga dhibbanaha, wariyaha daacadda ah, ama markhaatiga rabshada ama dhibaataaynta waa mamnuuc.
- N. Eedaymaha beenta ah ama warbixinada rabshada ama dhibaataaynta qof kale waa mamnuuc.
- O. Qofka ku kaca fal gacan-ka-hadal ama dhibaataayn, aargoosi, aargoosi, ama warbixin been abuur ah oo rabshad ama dhibaataayn ah, ama oggolaada, raaligeliya, ama u dulqaata gacan-ka-hadal ama dhibaataayn waxa lagu mutaysan doonaa anshax ama jawaabo kale oo lagu saxayo falkaas si waafaqsan oo leh siyaasadaha iyo nidaamyada degmada dugsiga.
- i. Cawaaqibta ardayda geysta, ama qayb ka ah, falalka rabshadaha ama dhibaataaynta mamnuuca ah ama ku kaca aargoosi ama warbixin been ah oo ulakac ah waxay u dhaxayn kartaa jawaabaha hagaajinta ama faragelinta dhaqanka wanaagsan ilaa iyo ay ku jirto ka joojinta iyo/ama cayrinta.
 - ii. Cawaaqibta ka imanaysa shaqaalaha oggolaaday, la cafiyo ama u dulqaatay gacan ka hadal ama dhibaataayn ama ku kacay fal aargoosi ama ula kac ah warbixinta beenta ah ee rabshada ama dhibaataaynta waxay keeni kartaa tallaabo anshaxeed ilaa iyo ay ku jirto joojinta ama ka saarida.
 - iii. Cawaaqibta shaqsiyaadka kale ee ku kaca falalka mamnuuca ah ee rabshadaha ama dhibaataaynta waxa ka mid noqon kara, laakiin aan ku xaddidnayn, ka saarida hantida degmada dugsiga iyo dhacdooyinka iyo/ama joojinta adeegyada iyo/ama qandaraasyada.

V. BAARITAANKA

- A. Awoodda degmada dugsiga, sarkaalka xuquuqul insaanka, markuu helo warbixin ama ashtako ku andacoonaya dhibaataaynta ay mamnuucday siyaasaddan, waa inay isla markiiba qaadaan ama oggolaadaan baaritaan. Baaritaanka waxaa sameyn kara mas'uuliyiinta degmada ama qolo saddexaad oo ay magacawday degmada dugsiga.
- B. Baadhitaanku waxa uu ka koobnaan karaa waraysiyo gaar ah oo lala yeesho cabashada, qofka(dadka) cabashada laga gudbiyay, iyo kuwa kale oo laga yaabo in ay wax ka ogyihiin dhacdada(dhacdooyinka) eedaymaha ama xaaladaha keenaya cabashada. Baaritaanku wuxuu kaloo ka koobnaan karaa habab kale iyo dukumeentiyo loo arko inay khuseeyaan baaruhu.
- C. Marka la go'aaminayo in akhlaaqda lagu eedaynayo uu ka dhigan yahay xadgudub xeerkan, degmadu waa inay tixgelisaa duruufaha ku xeeran, dabeecadda dhaqanka, dhacdooyin hore ama qaabab dhaqan hore ama sii socda, xidhiidhaha ka dhexeeya dhinacyada ay khusayso, iyo macnaha guud kuwaas oo shilalka lagu eedeeyay ay dhaceen. Haddii fal gaar ah ama dhacdo ay ka dhigan tahay xad-gudub siyaasaddan waxay u baahan tahay go'aan ku salaysan dhammaan xaqiiqooyinka iyo duruufaha ku xeeran.

- D. Intaa waxa dheer, degmadu waxay qaadi kartaa tillaabooyin degdeg ah, siday doonto, si ay u ilaaliso cabashada, ardayda, macalimiinta, maamulayaasha, ama shaqaalaha kale ee dugsiga inta laga dhamaynayo baadhitaanka dhibaataynta lagu eedeeyay ee ay mamnuucday xeerkan.
- E. Eedaynaha ku kacay falka(yada) dhibaataynta ama rabshadaha waa in loo ogolaadaa fursad uu ku soo bandhigo difaac inta lagu jiro baadhista ama ka hor inta aan la soo rogin anshax ama jawaabo kale oo lagu saxayo.
- F. Baaritaanka waxaa la soo gabagabeyn doonaa sida ugu dhaqsiiyaha badan. Sarkaalka xuquuqul insaanka ee degmada ayaa warbixin qoraal ah u gudbin doona maamulaha guud marka uu baaritaanka dhammeeyo. Haddii cabashadu ay ku lug leedahay kormeeraha guud, warbixinta waxaa si toos ah loogu gudbin karaa Guddiga Dugsiga. Warbixintu waa inay ku jirtaa go'aaminta in eedaymaha loo caddeeyey inay yihiin kuwo xaqiiqo ah iyo inay u muuqdaan inay yihiin xadgudubyo siyaasaddan.

VI. WAXQABADKA DUGSIGA DEGMADA

- A. Marka baaritaanka la dhameeyo, degmadu waxay qaadi doontaa tallaabada ku habboon. Tallaabadaas waxaa ku jiri kara, laakiin aan ku xaddidnayn, digniin, cayrin, ka joojin, ka saarid, beddelaad, dhexdhexaadin, joojin, ama siidayn. Cawaaqibta anshaxu waxay noqon doontaa mid aad u adag in la isku dayo in la joojiyo xadgudubyada iyo in si habboon loo edbiyo dhaqanka mamnuuca ah. Tallaabada degmada dugsiga ee lagu xadgudubay siyaasaddan waxay la jaanqaadi doontaa shuruudaha heshiisyada gorgortanka wadareed ee khuseeya, sharciga Minnesota iyo federaalka, iyo xeerarka degmada dugsiga ee habboon.
- B. Degmada dugsiga looma ogola inay u sheegto dhibbanaha xogta gaarka ah ee waxbarashada ama shaqaalaha ee ku saabsan dembiilaha lagu eedeeyay ee ah arday ama shaqaalaha degmada dugsiga. Saraakiisha dugsiga waxay ogaysiin doonaan bartilmaameedyada ama dhibanayaasha iyo kuwa lagu eedaynayo inay ku kaceen dhibaatayn ama rabshad, waalidi (iinta) ama masuuliyi(iinta) bartilmaameedyada ama dhibanayaasha dhibaataynta ama rabshadaha iyo waalidii(iinta) ama masuuliyi(iinta) ee lagu eedaynayo inay gaysteen dhibaataynta ama rabshado ku lug lahaa warbixin la soo sheegay oo la xaqiijiyay dhibaatayn ama dhacdo rabshado ah oo ku saabsan tallaabada sixid ama anshaxeed ee la qaaday, ilaa xadka sharcigu ogol yahay.
- C. Si looga hortago ama looga jawaabo falalka handadaada ama rabshadaha uu sameeyo ama lagu hagayo ubadka naafada ah, degmadu waa in, marka ay go'aamiyaan barnaamijka waxbarashada gaarka ah ee ubadka (IEP) ama kooxda Qaybta 504, u ogolaato ilmaha Qorshaha IEP ama Qaybta 504 in loo diyaariyo si wax looga qabto xirfadaha iyo aqoonta ubadku u baahan yahay taas oo ka dhalata naafanimada ubadka si loogu ogolaado ubadku inuu ka jawaabo ama aanu ku lug yeelan falalka dhibaataynta ama rabshadaha.

VII. KA AARGOOSTA AMA AARGOOSI

Degmadu waxay edbin doontaa ama ka qaadi doontaa tallaabada ku habboon arday kasta, macalinka, maamulka, ama shaqaalaha kale ee dugsiga ee ka aargoosta qof kasta oo sameeya warbixin daacad ah oo ku saabsan dhibaataynta lagu eedeeyay ee ay mamnuucday siyaasaddan ama qof kasta oo ka markhaati fura, caawiya, ama ka qaybqaata baaritaan, ama yaa ka marag furo, caawiya, ama ka qaybqaata dacwad ama dhageysi la xiriira dhibaateyntaas. Aargoosiga waxaa ku jira, laakiin aan ku xaddidnayn, nooc kasta oo caga-jugleyn, aargoosi, handadaad, ama ula-kac ula dhaqan kala duwan. Cawaaqibta anshaxu waxay noqon doontaa mid aad u daran si looga hortago xadgudubyada iyo in si habboon loo edbiyo shakhsiyaadka (dadka) ku lug yeeshay dhibaataynta ama rabshadaha. Jawaabaha lagu hagaajinayo dhibaataynta ama gacan ka hadalka waa in lagu saleeyaa dhacdada gaarka ah iyo nooca dhaqanka.

VIII. XAQA AAD U LEEDAHAY HABRAAC KALE OO CABASHADA AH

Nidaamyadani ma dafirayaan xaqa uu qof kasta u leeyahay in uu raaco dariiqooyin kale oo faa'iido doon ah kuwaas oo ay ka mid noqon karaan dacwad ka xaraynta Waaxda Xuquuqul Insaanka ee Minnesota ama hay'ad kale oo dawladeed ama federaal ah, bilaabaya tallaabo madani ah, ama raadinaysa dib-u-celin sida hoos timaada shuruucda dembiyada gobolka iyo/ama federaalka. sharciga.

IX. DHIBAATADA SIDA AFKA

- A. Xaalado gaar ah, cagajugleynta lagu eedeeyay waxay sidoo kale noqon kartaa xadgudub suurtagal ah marka loo eego sharciga Minnesota. Haddi ay sidaas tahay, waajibaadka warbixinta khasabka ah ee hoos timaada Xeerka Minnesota cutubka 260E ayaa laga yaabaa in lagu dabaqo.
- B. Ma jiraan wax xeerkan ka mid ah oo ka mamnuucaya degmada dugsi inay qaadaan tallaabo degdeg ah oo lagu ilaalinayo dhibanayaasha dhibaataynta, rabshadaha, ama xadgudubka lagu eedeeyay.

X. FAAFINTA SIYAASADDA IYO TABABBARKA

- A. Nidaamkan waa in si muuqata lagu dhejiyaa dhammaan dhismo dugsi kasta oo ku yaal meelaha ay heli karaan ardayda iyo xubnaha shaqaalaha.
- B. Nidaamkan waa in la siiyaa shaqaale kasta oo degmada dugsi ah iyo qandaraasle madax-bannaan oo si joogto ah ula macaamila ardayda wakhtiga shaqada ugu horreysa ee degmada dugsiga.
- C. Nidaamkani waa inuu ka soo baxaa buug-gacmeedka ardayga.
- D. Dugsiga degmadu waxa uu samayn doonaa hab looga wada hadlo siyaasaddan ardayda iyo

shaqaalaha.

- E. Dugsiga degmada waxa laga yaabaa inuu fuliyo barnaamijyada waxbarashada ka hortagga rabshadaha iyo horumarinta dabeecadaha si looga hortago loona yareeyo xadgudubyada siyaasadda. Barnaamijyada noocan ah waxaa laga yaabaa inay bixiyaan tilmaamo ku saabsan waxbarashada dabeecadda oo ay ku jiraan, laakiin aan ku xaddidnayn, tayada dabeecadda sida feejignaanta, runta, ixtiraamka maamulka, dadaalka, mahadnaqa, is-edbinta, dulqaadka, cafiska, ixtiraamka dadka kale, nabadaynta, kheyraadka, iyo/ama ka hortagga xadgudubka galmada.
- F. Siyaasaddan waa in dib U eegis lagu sameeyaa ugu yaraan sannad kasta si loogu hoggaansamo sharciga gobolka iyo federaalka.

Tixraaca Sharci: Minn. Stat. § 120B.232 (Waxbarashada Horumarinta Dabeecada)
Minn. Stat. § 120B.234 (Waxbarashada Ka Hortagga Xadgudubka Galmada ee Carruurta)
Minn. Stat. § 121A.03, Subd. 2 (Siyaasadda Xadgudubyada Galmada, Diinta, iyo Jinsiga)
Minn. Stat. § 121A.031 (Siyaasadda Xoogsheegashada Ardayda Dugsiga)
Minn. Stat. Ch. 363A (Xeerka Xuquuqul Insaanka Minnesota)
Minn. Stat. § 609.341 (Qeexitaanno)
Minn. Stat. Ch. 260E (Ka warbixinta si xun ula dhaqanka caruurta yaryar)
20 U.S.C. §§ 1681-1688 (ciwaanka IX ee wax ka beddelka waxbarashada 1972)
29 U.S.C. § 621 *et seq.* (Takoorka da'da ee sharciga shaqada)
29 U.S.C. § 794 (Qaybta 504 ee Sharciga Dhaqancelinta ee 1973)
42 U.S.C. § 1983 (Tallaabada Madaniga ah ee Ka-hortagga Xuquuqda)
42 U.S.C. § 2000d *et seq.* (ciwaanka VI ee sharciga xuquuqda madaniga ah ee 1964)
42 U.S.C. § 2000e *et seq.* (Cinwaanka VII ee Sharciga Xuquuqda Madaniga ah)
42 U.S.C. § 12101 *et seq.* (Xeerka Naafada Mareykanka)

Tixraacyada isdhaafsiga: MSBA/MASA Model Policy 102 (Fursad waxbarasho oo siman)
MSBA/MASA Model Policy 401 (Fursad Shaqaale oo Loo Simanyahay)
MSBA/MASA Model Policy 402 (Siyaasadda Takoorka La'aanta Naafada)
MSBA/MASA Model Policy 403 (Anshaxa, Joojinta, iyo Eryidda Shaqaalaha Degmada)
MSBA/MASA Model Policy 406 (Xogta Dadweynaha iyo Shaqsiga Gaarka ah)
MSBA/MASA Model Policy 414 (Warbixinta Waajibka ah ee Dayaca Ilmaha ama Xadgudubka Jirka ama Galmada)
MSBA/MASA Model Policy 415 (Warbixinta Waajibka ah ee lagula dhaqmayo Dadka Waaweyn ee nugu)
MSBA/MASA Model Policy 506 (Anshaxa Ardaga)
MSBA/MASA Model Policy 514 (Siyaasadda Mamnuucida Xoogsheegashada)
MSBA/MASA Model Policy 515 (Ilaalinta iyo Qarsoonaanta Diiwaanka Ardayga)
MSBA/MASA Model Policy 521 (Takoorka La'aan Naafada Ardayga)
MSBA/MASA Model Policy 522 (Cinwaanka IX Takoorka La'aan Galmada, Hannaanka

Cabashada iyo Habraaca)

MSBA/MASA Model Policy 524 (Siyaasadda Badbaadada iyo Isticmaalka La Aqbali karo ee Internetka)

MSBA/MASA Model Policy 525 (Kahortaga Rabshadaha)

MSBA/MASA Model Policy 526 (Mamnuucida Xanaaqid)

MSBA/MASA Model Policy 528 (Ardayga Waalidka, Qoyska, iyo Xaaladda Guurka oo aan takoor lahayn)